

Ο Ιερέας ως Λειτουργός

Σεβασμιώτατε Άγιε Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου κ.κ. Θεόκλητε,

Αγαπητοί πατέρες,

Στέκομαι σήμερα ενώπιόν σας κυριευμένος από αισθήματα μεγάλου σεβασμού προς Εσάς, τον Ποιμενάρχη της θεοσώστου αυτής Ιεράς Μητροπόλεως Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου, όσο και προς άπαντας τους εν Χριστώ αδελφούς, τον Άγιο Πρωτοσύγκελλο, τον Γενικό Αρχιερατικό Επίτροπο και όλους τους συμπρεσβυτέρους και διακόνους αδελφούς εν Χριστώ, αλλά και ευθύνης, αφού το να απευθύνεται κανείς σε πεπαιδευμένους, αξίους και πεπειραμένους κληρικούς, είναι έργο παράτολμο, όταν, όπως στη δική μου περίπτωση, υπολείπεται εκείνων σε πείρα και αρετή.

Οφείλω, λοιπόν, να ομολογήσω πως δεν θα βρισκόμουν ενώπιόν σας, χωρίς την επιμονή του Ποιμενάρχη μου, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ.κ. Μακαρίου, ο οποίος με πρότεινε ως ομιλητή στη σημερινή ομήγυρη. Το ότι είμαι εδώ ανάμεσά σας δεν είναι αποτέλεσμα αυτόβουλης γνώμης, αλλά προϊόν μεγάλης και εμπόνου υπακοής.

Θέμα της εισηγήσεώς μου είναι «Ο Ιερέας ως Λειτουργός». Ο Ιερέας δεν είναι ένα συνηθισμένο πρόσωπο. Βρίσκεται διαρκώς σε ένα μεταίχμιο «Μεταξύ ουρανού και γης!». Άνθρωπος αμαρτωλός ο ίδιος, γεμάτος ατέλειες και αδυναμίες φέρει παράλληλα και την χάρη της Αγίας Ιερωσύνης η οποία «τελείται μεν επί της γης, τάξιν δε επουρανίων έχει ταγμάτων...».

Ο Ιερέας, ως φορέας της μυστηριακής Ιερωσύνης, ενώ είναι άνθρωπος σάρκα φορών και τον κόσμο οικών, καταξιώνεται δια της Αγιοπνευματικής Χάριτος να επιτελεί «υπηρεσία Αγγέλων», όπως μας πληροφορεί ο Ιερός Χρυσόστομος.

Θα τολμούσαμε μάλιστα να πούμε πως ο Ιερέας επιτελεί έργο υψηλότερο από εκείνο των Αγγέλων, διότι οι Άγγελοι δεν τελούν τη Θεία Λειτουργία, ενώ εκείνος μετέχει στην ιεροσύνη του Χριστού και θυσιάζει τον Αμνό του Θεού! Οι Άγγελοι δεν διακονούν το μυστήριο της Μετανοίας και Εξομολογήσεως, ενώ εκείνος έχει την ευθύνη του «δεσμείν τε και λύειν», τα των ανθρώπων αμαρτήματα έως της μεγάλης εκείνης ημέρας της Κρίσεως.

Με άλλα λόγια ο Ιερέας είναι λειτουργικά υψηλότερος των αγγέλων αφού είναι ο οικονόμος των Μυστηρίων του Θεού! Προσφέρει στον Κύριο την προσευχή της Εκκλησίας- την ευχαριστία, τη δοξολογία και τα αιτήματά μας, και φέρνει στο λαό τη χάρη, την ειρήνη, τη συγχώρηση, την καταλλαγή, την ίαση, τη δωρεά, «πάσαν δόσιν αγαθήν και παν δώρημα τέλειον ». Προσφέρει τον κόσμο στο Θεό και κατεβάζει το Θεό στον κόσμο! Ουρανώνει τη γη και θεώνει τον άνθρωπο!

Βασιλείς και άρχοντες και οι σπουδαίοι της γης, όλοι από τη μια μεριά, δεν μπορούν να ισοσταθμίσουν ένα ιερέα από την άλλη! Γιατί εκείνος, μόνος του, απλός και άσημος συχνά κατά κόσμο, μπορεί όχι μόνο τον κόσμο και τους επί γης να οικονομήσει κατά Θεόν, αλλά και τους προ πολλού απελθόντες! Όταν λειτουργεί ο παπάς, ο τελευταίος και αμαρτωλός, φωτίζεται και η ίδια η κόλαση, και βρίσκουν κάποια αναψυχή και

παρηγοριά κι αυτοί οι απολεσθέντες! Γι' αυτό και ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός επισημαίνει: «Αν συναντήσω στο δρόμο ένα παππά και τον Βασιλέα, τον παππά θα τιμήσω περισσότερο κι αυτόν θα χαιρετήσω πρώτα. Αν συναντήσω έναν Άγγελο και έναν Ιερέα, πρώτα τον ιερέα θα χαιρετήσω και θα προσκυνήσω και μετά τον Άγγελο »!

Το έργο του ιερέως, αγαπητοί πατέρες, δεν είναι ούτε απλό, ούτε εύκολο. Απαιτεί την προς Θεόν ευσέβεια, τον ζήλο για την επικράτηση του Παναγίου Θελήματός Του, την ρέουσα πηγή θείας εμπνεύσεως στο να διδάξει, να κατηχήσει, να οδηγήσει, να στηρίξει, να θυσιαστεί για το λαό του Θεού. Καλούμαστε διαρκώς να αποβαίνουμε το καθαρό και αγιασμένο σκεύος της Χάριτος του Θεού. Λόγω ακριβώς αυτής της υψηλής μας κλήσεως και αποστολής ο Ιερός Ψαλμωδός καλεί τον λαό του Θεού να επιδεικνύει τον ανάλογο σεβασμό: «μη ἄπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε» (Ψαλμ. 104,15). Μην αγγίζετε με κακούς λογισμούς αυτούς που έχουν το χρίσμα μου και μην σκέπτεστε πονηρά εναντίον των προφητών μου που οδηγούνται και εμπνέονται από το πνεύμα μου.

Εάν ο ιερέας ζει και εφαρμόζει πιστά τις εντολές του Θεού και των Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας μας, τότε γίνεται το πιο κατάλληλο πρόσωπο, προκειμένου μέσω αυτού να αποκαλύψει ο Θεός τις βουλές του και να μεταδώσει τη θεία Χάρη του στον άνθρωπο και την κτίση.

Με αυτές τις προϋποθέσεις καλούμαστε να βλέπουμε την ιερωσύνη μας όχι ως μία καταναγκαστική διακονία, όχι ως αγγαρεία, αλλά ως κλήση από τον Θεό στην υπηρεσία της Αγίας Του Εκκλησίας. Ο ιερέας δεν είναι δημόσιος υπάλληλος που θα εμφανιστεί στο Ναό κάποιες φορές, ανάλογα την εκκλησιαστική περίοδο μόνο για να δώσει το παρόν, αλλά είναι το μέγιστο αξίωμα που δόθηκε ποτέ στον άνθρωπο, η ύψιστη τιμή και αξία που δόθηκε ποτέ σε κτιστά όντα από τον Θεό.

Η ίδια η φύση της Ιερωσύνης μας υποδεικνύει και την διαφορετικότητά της που την διακρίνει από τα λοιπά έργα του ανθρώπου. Ο πρεσβύτερος, δηλαδή, όταν διοικεί δεν ασκεί διοίκηση, με τον τρόπο που την ασκεί ένας κοσμικός άρχοντας, αλλά προεκτείνει σε όλους τους τομείς της ζωής της Εκκλησίας τη χάρη και την ευλογία της Θείας Ευχαριστίας της οποίας προΐσταται. Χωρίς τη Θεία Ευχαριστία δεν υπάρχει αγιασμός και ευλογία στη ζωή των πιστών.

Η Θ. Λειτουργία δεν είναι ένα από τα πολλά καθήκοντα του ιερέως, αλλά η πρώτιστη μέριμνά του, η πηγή της εμπνεύσεώς του, η κοιτίδα των χαρισμάτων του, η αφετηρία και η δύναμη της όλης ιερατικής του διακονίας και προσφοράς.

Κανείς δεν μπορεί να γίνει άγιος χωρίς τη συμμετοχή του στον Ένα Άγιον, Ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν, ο οποίος προσφέρει το Σώμα και το Αίμα Του λύτρον αντί πολλών στη Θεία Ευχαριστία. Ακριβώς διότι μόνον στη Θεία Ευχαριστία υπάρχει το Σώμα και το

Αίμα του Χριστού, όλη η χάρις και ο αγιασμός στη ζωή μας πηγάζουν από εκεί.

Ας δούμε όμως ακόμη ένα πολύ σημαντικό για την Εκκλησιαστική μας διακονία ζήτημα, το οποίο στις μέρες μας φαίνεται να παραθεωρείται. Εδώ οφείλουμε να θυμηθούμε τον μεγάλο θεολόγο του Δεκάτου Τετάρτου αιώνας, τον Άγιο Νικόλαο Καβάσιλα, ο οποίος μας επισημαίνει πως η Εκκλησία «σημαίνεται εν τοις Μυστηρίοις». Με άλλα λόγια την Εκκλησία δεν μπορούμε να την ορίσουμε μέσω ενός θεωρητικού σχήματος, αλλά μόνο να τη βιώσουμε εντασσόμενοι στη λατρευτική της ζωή, η οποία γίνεται πάντα σε **ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟ**.

Ο επίσκοπος αποτελεί την εγγύηση της παρουσίας του Χριστού, γιατί ανάγει την ιερωσύνη του στον ίδιο τον Χριστό μέσω της αποστολικής διαδοχής, που αποτελεί αδιάσπαστη αλυσίδα ενότητας με τους αποστόλους. Είναι λοιπόν απαραίτητο ο ιερέας που τελεί τη Θεία Ευχαριστία να έχει γνήσια χειροτονία και να βρίσκεται σε ενότητα με τον επίσκοπο της τοπικής Εκκλησίας. Όχι απλά μνημονεύοντάς τον στο οικείο σημείο της Θείας Λειτουργίας, αλλά ζώντας σε ενότητα μαζί του: ενότητα λατρευτική, πνευματική, ποιμαντική!

Θα επιμείνουμε λίγο περισσότερο, αγαπητοί πατέρες, στο ζήτημα της Θείας Ευχαριστίας, γιατί φοβούμαι πως στην ταραγμένη εποχή μας έχουμε παραθεωρήσει τα πράγματα: Η Θεία Ευχαριστία είναι το κεντρικό γεγονός στη ζωή της Εκκλησίας. Με αυτήν οι

πιστοί γίνονται κοινωνοί του Σώματος και του Αίματος του Χριστού.

Στη Θεία Ευχαριστία προσφέρονται άρτος και οίνος και ο Θεός δέχεται αυτή την προσφορά του ανθρώπου, μεταβάλλει τα στοιχεία αυτά και τα αντιπροσφέρει στον άνθρωπο ως Σώμα και Αίμα Χριστού, κατά μετοχή στη θυσία που ο Χριστός προσέφερε «άπαξ» στον Γολγοθά (Εβρ. z' 27. θ' 12.28).

Με τη Θεία Ευχαριστία πραγματώνεται ο σκοπός της θείας οικονομίας στο πρόσωπο του Χριστού, που είναι η σύναξη των διασκορπισμένων τέκνων του Θεού (Ιω. ια' 52), σε ένα Σώμα (Α' Κορ. ι' 17), και η συγκρότηση της Εκκλησίας Του.

Στη Θεία Ευχαριστία προΐσταται βέβαια ο επίσκοπος ή κάποιος πρεσβύτερος. Όμως δεν τελεί εκείνος την Ευχαριστία. Ο Χριστός είναι ο «προσφέρων και ο προσφερόμενος»: οι ιερείς είναι διάκονοι του Χριστού, οικονόμοι των μυστηρίων Του (Α' Κορ. δ' 1).

Λειτουργία σημαίνει «λαού έργο», ολόκληρου του λαού του Θεού, όχι μόνο των κληρικών.

Η Θεία Ευχαριστία είναι εικόνα της Βασιλείας του Θεού. Στη Θεία Λειτουργία βιώνουμε και προγευόμαστε της καταστάσεως στην οποία θα ζει ο κόσμος όταν επικρατήσει η Βασιλεία του Θεού την οποίαν όλοι οι πιστοί προσδοκούμε και για τον ερχομό της οποίας προσευχόμαστε κάθε φορά που λέμε στην Κυριακή Προσευχή "ελθέτω η Βασιλεία σου".

Η σύναξη του διασκορπισμένου κόσμου επί τω αυτώ στη Βασιλεία του Θεού θα έχει ένα συγκεκριμένο κέντρο και μια συγκεκριμένη κεφαλή, τον Βασιλέα Ιησού Χριστόν, ο οποίος καθήμενος επί θρόνου εις τύπον και τόπον Θεού θα συναγάγει τα διασκορπισμένα εις εν και θα θρέψει τον κόσμον με την αιώνια ζωή που πηγάζει από το Σώμα Του.

Αυτόν τον Βασιλέα Χριστόν, όπως θα έλθει στη Βασιλεία Του, εικονίζει στην Εκκλησία ο προεστώς της Ευχαριστίας . Όλα στη Θεία Ευχαριστία είναι λουσμένα στο φως και τη λαμπρότητα γιατί μ' αυτόν τον τρόπο η Εκκλησία μας θέλησε να δείξει ότι στη Θεία Λειτουργία ζούμε στη Βασιλεία του Θεού.

Τα όσα ο Απόστολος Παύλος διδάσκει προς τον μαθητή του Τίτο για τον επίσκοπο, ισχύουν μέχρι κεραίας και για τον ιερέα-πρεσβύτερο. Εξ άλλου στους αποστολικούς χρόνους οι δύο βαθμοί ταυτίζονταν: «δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον – ἱερέαν ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὄσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.» (Τίτ. Α' 7-9) Γιατί πρέπει ο επίσκοπος – ιερέας να είναι ακατηγόρητος ως οικονόμος του Θεού, να μην είναι αυθάδης, μήτε οργίλος, μήτε φιλόκρασος, μήτε να δέρνει, μήτε αισχροκερδής. Αλλά φιλόξενος, φιλάγαθος, σώφρονας, δίκαιος, όσιος,

εγκρατής, προσκολλημένος στον πιστό λόγο σύμφωνα με τη διδαχή, για να είναι δυνατός επίσης να προτρέπει στη διδασκαλία την υγιή, και αυτούς που αντιλέγουν να ελέγχει.

Στην σύγχρονη κοινωνία, στον χριστιανικό κυρίως κόσμο, αλλά και μη, μιλούμε συχνά για πνευματικούς ανθρώπους και ανθρώπους που πιστεύουν στο Θεό. Ο Απόστολος Παύλος μας περιγράφει και λέει: «Όσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ» (Ρωμ. η' 14) Όσοι οδηγούνται από το Πνεύμα του Θεού, αυτοί είναι υιοί Θεού. Αυτό είναι και το καθήκον που έχουμε όλοι ως χριστιανοί, αλλά ιδιαιτέρως καθήκον για τους καθοδηγητές του πληρώματος της εκκλησίας.

Αν ανατρέξει κανείς και στα χρόνια προ του χριστιανισμού θα διαπιστώσει την πνευματική «εξουσία» που είχαν οι ιερείς, οι προφήτες, οι Κριτές οι οποίοι θεωρούνταν ως οι μόνοι ικανοί να καθοδηγούν σωστά το λαό του Θεού. Στις ημέρες μας, η κοινωνία μας που όλο και καταρρέουν τα ήθη, οι θεσμοί και οι αξίες, χρήζει από σωστούς καθοδηγητές σύμφωνα με τα λεγόμενα του Αποστόλου Παύλου, όπου με ασφάλεια θα οδηγήσουν τον λαό του Θεού στην Βασιλεία των Ουρανών.

Εξ άλλου ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος συνοψίζει άριστα στην ακόλουθη φράση το έργο του ιερέως που δεν είναι άλλο από το: «Πτερώσαι ψυχήν, αρπάσαι κόσμω και δούναι Θεώ».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.